Заданні да конкурсу “Знак таленту”
24.04.2025

Тэма: “Драматургічная спадчына Янкі Купалы”

Заданне 1

Паглядзіце на фотаздымкі і малюнкі. Адкажыце на пытанні да іх.

1. Які аб’ект на фотаздымку? Запішыце, у якіх населеных пунктах знаходзіцца ён і чатыры яго філіялы.

2. На фотаздымках ніжэй зборнікі Янкі Купалы. Запішыце іх назвы і гады выдання.

А) 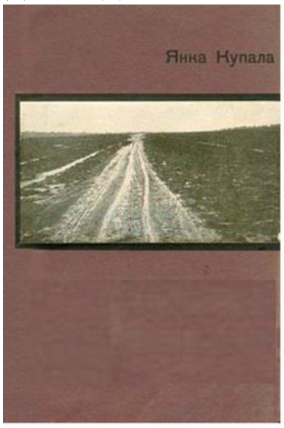

Б) 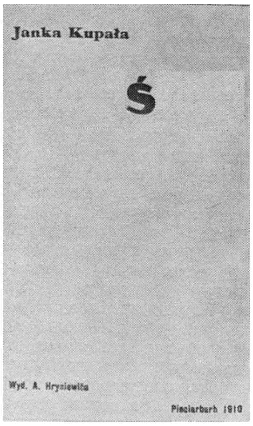

В)

3. Чаму Янку Купалу было адмоўлена ў працы пісарам ў Радашкавічах? Ён пратрымаўся на гэтай працы толькі два тыдні і атрымаў разлік.

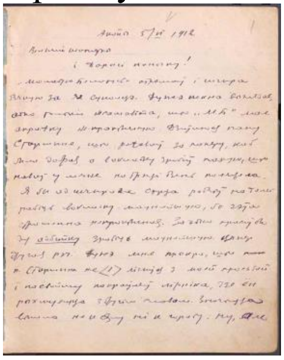

4. Каму належаў гэты герб?.

5. Машынай якой маркі валодаў і кіраваў Янка Купала?

6. Хто на фотаздымках і якую ролю ў жыцці Я.Купалы адыгралі гэтыя людзі?

А) **Б)** **В)**

7. Паглядзіце на музейную інсталяцыю. Што яна сімвалізуе?

Заданне 2.

Частка А. Суаднясіце словы з персанажамі, якім яны належаць.

1. “Меджду протчым”	**А.** Сцяпан Крыніцкі
2. “Кахаценькая, родненькая”, “дзве дзюркі ў носе і скапчылося”	**Б.** Адольф Быкоўскі
3. Пане дабрадзею”, “Собственно, вось-цо-да”	**В.** Мікіта Зносак
4. “Тудэма-сюдэма”	**Г.** Пранцісь Пустарэвіч
5. “Фі, мужыцкая!”	**Д.** Агата Пустарэвіч

Частка Б. Патлумачце значэнне гаваркіх прозвішчаў у п’есах Янкі Купалы

1. Янка Здольнік	
2. Мікіта Зносак	
3. Наста Пабягунская	
4. Генрых Мотавіч Спічыні	
5. Лявон Зяблік	
6. Якім Сарока	
7. Пранцісь Пустарэвіч	

Частка В. Суаднясіце фразеалагізмы з п’ес Янкі Купалы з іх значэннямі.

1. “*папаў у нерат, што ні ўзад ні ў перад”*	**А.** кінуцца на ўцёкі
2. “*выйшла з яго ні Богу свечка, ні чорту качарга”*	**Б.** марна траціць час за размовамі
3. “Ці ж я ўжо такі, *без усіх клёпак у галаве…*”	**В.** ‘не падаць выгляду’
4. “каб толькі папусцілася, дык *з’еў бы мяне і не аблізаўся б* нават”	**Г.** невядома што, незразумелае
5. “Дурню плюнь у вочы, а ён скажа: дэждж ідзе”	**Д.** ні аб чым не думаючы
6. “гэта я з перапугу *задаў так лататы*”	**Е.** складаная, безвыходная сітуацыя
7. “На той [скрыпцы] гудзеў як авадзень, і на гэтай таксама выводзіш нейкае *паўтара людскога*”	**Ё.** пасрэдны, ні да чаго не здатны
8. “*…спіць, як апошняе ў печ усыпаўшы*”	**Ж.** дзівакаваты, ненармальны
9. “лепей, чымся *з пустога ў парожняе пералівань*”	**З.** легкавернасць ад недасведчаннасці

Заданне 3

Адкажыце на пытанні.

1. Як называецца страшная зброя, якую "прыдумаў сам Люцыпар" і якой баяцца ўсе жанатыя мужчыны?
2. "Таўкачыкі", "Лявоніха", "Цыганка" , "Мяцеліца", "Мікіта" – што гэта?
3. Хто такія "прымакі"?
4. Запішыце, калі і дзе адбыліся ці адбываюцца пастаноўкі спектакляў:

А) "Прымакі"	
Б) "Паўлінка"	
В) "Тутэйшыя"	
Г) "Раскіданае гняздо"	

5. Навукоўцы гавораць, што драма Янкі Купалы "Раскіданае гняздо" мае некалькі ўзроўняў прачытання: аўтабіяграфічны, нацыянальны, універсальны. Растлумачце кожны з іх.

А) аўтабіяграфічны	
Б) нацыянальны	
В) універсальны	

6. У п'есе "Раскіданае гняздо" збіраецца "вялікі Сход". Па што яго збіраюць?
7. Аб якім творы Янка Купала скажа наступнае: "Я памру, а "…" займе яшчэ на сцэне сваё пачэснае месца і загаворыць на поўны голас. Я ўклаў у гэтую п'есу лепшае, што было ў маёй паэзіі і прозе"?
8. Растлумачце "феномен тутэйшасці". Як да яго адносіўся Янка Купала?
9. У які гістарычны перыяд адбываюцца падзеі п'есы "Тутэйшыя"? Якая палітычная сітуацыя была характэрнай для гэтага перыяду?
10. Запішыце жанравае вызначэнне п'ес:

А) "Прымакі"	
Б) "Паўлінка"	
В) "Тутэйшыя"	
Г) "Раскіданае гняздо"	

Заданне 4.

Частка А. Запішыце імёны "парачак", дыялогі якіх прыведзены ніжэй.

1. – *(садзячыся на услончыку)*. Ну, а як … гадуецца? – Як, …, бачыце! Жыву апошнія часы на свеце і свету не бачу. Адна мая радасць, адно мае шчасце, калі з та... калі ўночы сны цудоўныя бачу, калі думкамі плыву к та... к свайму месячыку яснаму…	
2. – Ды ўсё аб тым самым, меджду протчым, хэрувімская мамзэль ...: аб вас мае думы ўпалі ў глыбокую задуму. – І глупства робяць гэтыя вашы думы. Я ж вам ужо цяперся забараніла думаць аба мне, пакуль не зробіцеся асэсарам! Значыцца, і не маеце права думаць. – Не магу вытрываць, сэрафімская, меджду протчым,	

мамзэль …, аніяк не магу вытрываць! (*Становіцца на лаўцы перад ... на калені, засланяючы збольшага яе й сябе распушчаным парасонам.*) Мадоністая мамзэль …! Каханне маё, медждý протчым, вульканічнае! Падаруйце ж мне, нарэшце, сваю абымальную руку і сваё трапятлівае сэрца.	
3. – Гэта ты, як пятух, а я, як... – *(перапыняючы)*. Як курыца. – Не курыца, а як зязюлька.	
4. – Узялі ды паміж сабой пажаніліся. Цяпер яна мая жонка назаўсёды. – І ён таксама — мой муж, але ці назаўсёды — яшчэ паваражу.	
5. – Да … ў госці прыйшоў і... гарэлачкі прынёс! *(Паказваючы паўквартоўку.)* Во! – А за гэта сухой лазні не дастанеш ад мамкі і таткі? – Гэта толькі татка сягоння дастане ад мамкі лазні, бо дома не начаваў.	
6. – А ці, пан …, жаніцца хочаце? – Ой, страшэнна хачу. А панне … замуж хочацца? – Ого, яшчэ і як хочацца!.. Калі ўдасца, дык яшчэ і сягоння, можа, пайду.	
7. – Ужо я раздумалася — не пайду тапіцца: вада яшчэ такая халодная. – І я ўжо раздумаўся — не пайду вешацца: дзяга яшчэ парвецца.	

Частка Б. Запішыце імёны персанажаў, чые жыццёвыя прынцыпы адлюстраваны ў наступных словах.

1. “Няхай сабе кажуць, што я дурнаваты, што я такі, што я гэтакі, але я ўсё бачу і усе разумею. Не хачу толькі наверх вылазіць з сваім розумам, бо з ім цяперашнім светам далека не зойдзеш.”	
2. “Цэлы свет — хата мая, усе людзі — радня мая, уся зямелька — поле мае роднае.” “Ні над чым не трасуся, нічога бараніць не маю: усе багацце са мною ў гэтых торбах.”	
3. “Каб гэтага не было, мы павінны растаптаць, зніштожыць даўгавечную ману, якая вучыць, што мы не ёсць мы, што мы нейкае нешта, якое абы накарміў, як быдлё, дык і сыта будзе. Мы павінны душу нашу народную выявіць у сваім «я», у сваёй самабытнасці і смела сягнуць па сваё неадымнае права самім распараджацца гэтым сваім «я».”	
4. “Які я ўжо ўдаўся, такі і буду, а свайго ў крыўду не папушчу, хоць бы там свет дагары нагамі перакуліўся.”	

5. “Чалавек з зямлёй зрастаецца, як гэта дрэва: ссячы дрэўца — засохне, адбяры ў чалавека зямлю — згіне.” “Трэба праўды шукаць не тапаром, а розумам.”	
6. “Можна мець светагляд адзін, думаць другое, гаварыць трэцяе, а рабіць чацвертае…”	
7. “Я ратаваць усіх вас хачу, хоць мо і гіну сама.” “Я толькі хачу гэта няшчасце на шчасце змяніць.” “Гэтак і ўсю сваю моладасць пачаканкамі перачакаем. А так гэта дачэснае жыццё можна добра наладзіць, так добра, абы толькі ахвота ў нас была ды вытрываласць.”	
8. “ Вось мы з табой, міленькая, такім парадкам самі сабе шчасце збудуем і нічыёй ласкі прасіць не будзем.”	
9. “Гэтак ужо Богам устроена на свеце. Нічога не парадзіш.” “…усе як ёсць рана-позна ўміралі, уміраюць і ўміраць будуць. Такая ўжо воля боская.” , “…пакарыся ты ім, — яшчэ не позна!”	
10. “я не выжыву з сораму, людзі вочы выберуць, нельга будзе на свет паказацца.”, “Зломак - не зломак, але і за ламаку не пайду.”	

Заданне 5

Паглядзіце ўрыўкі са спектакляў і адкажыце на пытанні да іх.

1. За што бацька злуецца на Паўлінку? Дайце разгорнуты адказ.
2. Дзеля чаго, на вашу думку, аўтарам быў уведзены вобраз Незнаёмага? Што ён сімвалізуе?
3. Што сабой сімвалізуюць вобразы Усходняга і Заходняга вучоных у п’есе “Тутэйшыя”?